

G
A
L
L
E
R
Y
**BARBORA IDESOVÁ:
PODFARBENÉ****Miesto konania:**

Čepan Gallery, Štefánikova 3, 917 01 Trnava

Kurátor:

Jana Valúchová

Trvanie výstavy:

8. 12. 2020 – 7. 2. 2021

Kurátorský text

Výstava s názvom Podfarbené predstavuje najmä knižné ilustrácie autorky Barbory Idesovej. Jej tvorba je úzko spätá s výraznou farbou, preto sa objavila aj v názve, ktorý odkazuje na schopnosť ilustrácie podčiarknuť v knihe to hlavné a správne dotvoriť atmosféru.

Výstava pozostáva z dvoch pomyselných častí. Tá prvá sa venuje autorkinej zatiaľ najúspešnejšej knihe Kde je Ester N? Ide o výber šiestich ilustrácií, vďaka ktorým divák spozná jej charakteristický rukopis. Postavy, ktoré vytvára, sú masívne a väčšinou zaberajú celú plochu obrazu. Týmto dosahuje dynamiku ilustrácie a priestorovú hĺbku. Detailne sa venuje každej postave, môžeme vidieť, ako prežívajú vlastný príbeh a že na situáciu, v ktorej sa nachádzajú, reagujú každá svojím vlastným spôsobom. Postavy sú, takpovediac, vo svojej „bubline“, avšak vďaka rovnako žiarivým farbám, ktoré využíva, pôsobia ako celok a súčasť jedného príbehu. Snahu o naozajstnú izoláciu od ostatných postáv môžeme vidieť na ilustrácii v električke, kedy je Ester jediná vyfarbená postava a tým Barbora upriamuje našu pozornosť tam, kam chce, aby sme ju zamierili. Postavy aj prostredie si štylizuje a vytvára tak niekedy neproporčné osoby, ktoré však vďaka tomu vyzerajú veselo a spolu so sýtymi farbami pôsobia na diváka sympaticky. Zaujímavé je aj to, že Barbora svoje ilustrácie pre deti a pre dospelých nijako nerozlišuje, dieťa teda berie ako rovnocenného diváka.

Súčasťou je aj interaktívna časť pre diváka, v ktorej pomocou priloženej červenej a modrej fólie imitujúcich 3D okuliare sa na jednej ilustrácii objavia dve. Aby si divák mohol prezrieť ilustrácie spolu s príbehom, na výstave nájde aj dve knihy. Prítomná nie je len detská tvorba, ale aj ukážky takpovediac vážnejšej tvorby a to knihy básní Tanečnica na špičke. Najmä abstraktné, ale aj zopár konkrétnych čiernobielych ilustrácií vedľa poézie pôsobia intímne a jemne.

Druhá časť výstavy prezentuje trojicu autorkiných ilustrácií. Ide o silnú tému, keďže sú na nich zobrazené tri ženy, ktoré takpovediac „posúvali hranice“ svojej doby a mali odvahu tvoriť a skúmať aj v časoch, ktoré im nepriali.

Hana Gregorová (1885 – 1958) bola slovenská spisovateľka, herečka a redaktorka, ktorá verejne obhajovala emancipáciu a vzdelávanie žien, organizovala prednášky, literárne salóny a aktívne sa zúčastnila aj na Svetovom kongrese žien v Paríži.

Dodnes je označovaná ako prvá slovenská feministka. Frida Kahlo (1907 - 1954) bola kultová mexická maliarka. Jej diela sú známe pre bohatú farebnosť, otvorenosť a odvahu, s akou zobrazovala tragické udalosti svojho ťažkého života. Vo svojich dielach používala tradičné mexické ľudové vzory, ktorými skúmala koncepty identity, rodu, a rasy v mexickej spoločnosti. Izabela Textorisová (1866 – 1949) bola prvá slovenská botanička, ktorá skúmala exotické kvety a rastliny. Pracovala ako učiteľka a neskôr sa stala poštárkou, po práci sa však denne venovala samoštúdiu botaniky a rovnako sama sa naučila aj šesť svetových jazykov. Objavila tiež nový druh bodliaka, ktorý je na jej počesť pomenovaný *Carduus textorisanus* Marg. Táto časť výstavy je tiež drobným poukázaním na rodovú nerovnosť, ktorej čelí aj sama autorka, v odbore ilustrácie, ktorému kedysi dominovali muži.

Malú ukážku produktov, ktoré ale pokrývajú veľkú časť Barborinej tvorby, prezentujú dva zarámované predmety. Prezentujú iný rozmer jej tvorby a to voľnú ilustráciu. V nej sa venuje zobrazeniam žien, ktoré stavia do pozície bohýň, šamaniek či čarodejníc. Obklopené bývajú mytologicky pôsobiacimi zvieratami, rituálnymi predmetmi, zobrazeniami hudobných nástrojov, očí či Slnka.

Zarámované predmety zavesené hneď vedľa evakuačného plánu galérie vtipne poukazujú na tenkú hranicu medzi tým, čo je a čo nie je umenie. Zasadene sú do prítomnosti postavy Ester, pretože sa v knihe pracuje s rovnakou myšlienkou.

Barbora Idesová (1987) pochádza z Košíc a momentálne žije v Prahe. Vo voľnom čase sa venuje risografii, ktorú si vybrala najmä pre jej nepredvídateľnosť, originalitu a špecifické farby. Vytvorila projekty s názvami ako Temple of the Sun Goddess, Witches a Secret Shrine. Je občasnou ilustrátorkou ženského časopisu Kurník, pracovala na ilustráciách pre Festival ilustrácie LUSTR a HOST Magazine.